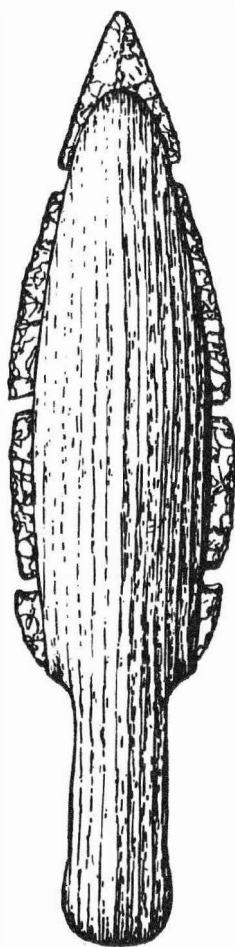

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

In den Saisons 1993 und 1994 wurden im historischen Stadtkern vor allem Ausgrabungsarbeiten bei der komplexen Rekonstruktion der Fahrwege des unteren (Komenského) Platzes und der Straße Brněnská, respektive beim Legen des Telefonkabels auf dem oberen Platz (Mír-Platz, 28. října - Platz) dokumentiert. Die Erkenntnisse aus diesen Untersuchungen ergänzte das Verfolgen der weiteren kleineren Bauaktionen (Erniedrigung der Böden im Souterrain des Hauses Nr. 6 in der Brněnská - Straße und zugehörige Kanalisationanschlüsse; statistische Sicherung des Presbyteriums der St. Wenzels Dekankirche). Die Untersuchungen erwiesen vor allem beträchtliche Stabilität der Dispositionsordnung des Stadtorganismus schon seit seiner Urphase in der 1. Hälfte des 13. Jahrhunderts. Absenz beliebiger Wohn- oder Betriebsobjekte in der Trasse der Brněnská-Straße und auf der Fläche der beiden Plätze bezeugte nur minimale Änderungen in der Grundparzellierung. Das archäologische Material belegte die Besiedlung des Abhanges des oberen und unteren Platzes (260-274 m ü.M.) schon in Urzeit (neolithischer Lengyel-Komplex, Zeitabschnitt BD-HD). Aus dem Raum des unteren Platzes - dem vorausgesetzten Keimelement des Stadtorganismus - wurden zum erstmalig Merkmale der slawischen Besiedlung des 10. - 12. Jahrhunderts, der Vorlokationphase, gewonnen. Relativ zahlreiche Funde aus den Firstschichten sowohl auf den beiden Plätzen als auch im anknüpfenden 300m langen Abschnitt der Brněnská-Straße, die in der wichtigen Kommunikationsrichtung entstand, auch erwiesen die Besiedlung der anliegenden Grundstücke kontinuierlich seit der 1. Hälfte des 13. Jahrhunderts. Neben der Keramik konnte man auch Spuren der Tätigkeit weiterer spezialisierten Produktionsbetriebe (Eisenschlacken, steinerne Gießform) bemerken. Am Ort, wo die Brněnská-Straße durch die Talflur des Flusses Svratka (252 m ü. M.) läuft, wurden auch zeitgemäße Oberflächenbearbeitungen der Kommunikationstrasse mit Holzkonstruktionen gebunden, die in den wäbriegen Schichten teils erhalten bleiben. Diese Erkenntnisse über das mittelalterliche untertänige Städtchen des Klosters "Porta coeli" ergänzte die archäologische Beglaubigung der Datierung des heute stehenden Presbyteriums der St. Wenzels Stadtkirche in Zustimmung mit den schriftlichen Quellen in der 2. Hälfte des 15. Jahrhunderts (Funde aus Grundrille).

TOVAČOV (okr. Přerov)

Ulice kpt. Jaroše, Široká, Cimburkova. Neolit, eneolit, doba bronzová, pozdní středověk, novověk. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum probíhal od května do října dle postupu prací při plynofikaci obce. Nejbohatší nálezy pocházejí z ulic kpt. Jaroše a Široké. Ulice kpt. Jaroše je orientována zhruba východ západ. Severně od ní na jejím západním konci se nachází Hradecký rybník. Jak vyplynulo z nálezů, jedná se o polohu osídlenou již od pravěku. Před domem č.p. 67 byla z výkopku posbírána keramika náležející především do konce středověku. Jedná se jmenovitě o zlomek rezného komorového kachle, zvoncovitou poklici, okraj hmcce s uchem ze žluté keramické hmoty, ostřené jemným pískem a s malým množstvím slídy. Na výduti byl zdoben mnohonásobnou šroubovicí. Drobnější zlomky červeně, zeleně nebo červenožlutě glazované keramiky náleží do mladšího období. Hojně zastoupen byl i pravěk, a to jednak jedním zlomkem lineární keramiky s notovými značkami a další keramikou patřící do neolitu a kultury moravské malované. Před domem č.p. 311 jsme zachytili 180 cm hlubokou jámu, která zasahovala do pravěké vrstvy. V ni se našlo několik střepů na povrchu zdrsněných slámováním a uvnitř leštěných, jež pocházejí z eneolitu a ze starší doby bronzové, stejně jako tenký okraj nahoru vytaženého hrnku. V mladším zásypu jsme našli černošedý hrubý římsovitý okraj, zdobený dvojnásobnou horizontální rýhou, patřící do 13. stol. Před domem č.p.302 se nám podařilo zachytit profil jdoucí až na podloží. Bohužel byl chudý na nálezy. V horní části se objevil zlomek ornamentálně zdobeného zeleně glazovaného komorového kachle. Naproti rybníku, před domem č.p. 560 se nám podařilo zdokumentovat zbytky sídlištního objektu v délce výkopu 330 cm. Jeho součástí byla kulová jamka o průměru 31 cm.

Podle keramických nálezů, především okraje nízké misky, jej datujeme do doby kultury s Moravskou malovanou keramikou (za určení děkují dr. P. Košťáříkovi). Sběr na ulici Široké poskytl různorodý materiál od věteřovského střepu až po novověkou keramiku, zastoupenou nožkou a držákem z trojnožky, střepy z hnědě glazovaných talířů. Výkop na ulici Cimburkova odkryl pozůstatky řemeslné činnosti z předhradí dnešního zámku. Bylo nalezeno

velké množství kovářské strusky. Kvůli nebezpečí požáru byla řemesla pracující s ohněm vytěsněna do nejbližšího okolí. Tak kovářská dílna našla své umístění za příkopem, blízko hlavního vstupu. Protože jsme našli jen jediný střep, a to ve výkopku, můžeme se jen domnívat, že zmíněná řemeslná činnost probíhala v době jeho používání. Pak bychom ji přiřkli do 16. stol., období největšího rozkvětu renesančního zámku.

Tomáš Drobný, PÚ Olomouc

Resumé:

Tovačov (Bez. Přerov). Kpt. Jaroše, Široká und Cimburkova Strasse. Neolithikum, Äneolithikum, Bronzezeit, Spätmittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

UHERSKÝ BROD (okr. Uherské Hradiště)

Dominikánský klášter. Středověk, novověk (13.-17. stol.). Zjišťovací výzkum.

V srpnu a v září 1994 byl proveden sondážní archeologický průzkum severně od baziliky Nanebevzetí P.Marie v Uherském Brodě. Podařilo se zde prokázat několik fází vývoje samotné lokality. Nejstarší horizont představují pozůstatky středověkého hřbitova, který má svůj původ patrně již v počátcích existence dominikánského kláštera, tedy po polovině 13.století (nález hrobu s kruhovými železnými přezkami). Konec pohřbívání na lokalitě lze podle stratigrafického pozorování klást do doby první čtvrtiny 15.století a souvisel zřejmě s obsazením Uherského Brodu sirotčím vojskem ve třicátých letech 15.století.

Na konci 15.století byl v těchto místech (archeologická sondáž) zbudován klášterní ambit, výzkumem bylo zachyceno jeho západní křídlo. Třetí a konečnou fázi představuje výstavba větší budovy (průzkumem byla zachycena pouze její východní obvodová zeď), kterou lze snad označit za novou budovu klášterního konventu a jejíž výstavba ukončila existenci původního klášterního ambitu. Tato stavba byla vystavěna snad někdy v průběhu 16. století (?) a zanikla při velkolepé přestavbě celého areálu dominikánského kláštera za Kouniců ve druhé polovině 17.století (není vyloučeno, že její zánik lze klást do souvislosti s dobytím Uherského Brodu kuruckým vojskem v roce 1683).

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé:

Uherský Brod (Bez. Uherské Hradiště). Dominikanerkloster. Mittelalter, Neuzeit (13. - 17. Jh.). Sondierung.

UHERSKÝ BROD (okr.Uh.Hradiště)

Kostel M. Jana Husa. Sídliště. Středověk-novověk (14.-15.stol.). Záchraný výzkum.

Kostel M.Jana Husa (dříve Sv. Jana Křtitele) byl považován za nejstarší sakrální stavbu na území města. Vzhledem ke stoupající vlhkosti zdiva došlo u kostela k provedení zabezpečovacích prací , přičemž byla okolo celého obvodu kostelní stavby vykopána rýha, dosahující místy až na základovou spáru stavby (hloubka 1,8 m).

Ukázalo se, že původní základové zdivo ne vždy respektovalo nynější stojící stavbu, původní půdorys byl delší osou přímo ve směru východ - západ. Z jižní i severní strany kostelní lodi byly zachyceny reliktly dalších základových zdí, které umožňují předpokládat